

Det nationella provet i engelska för årskurs 6 läsåret 2018/2019

Carina Jochens och Ulrika Jonsson

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet,

Projektet Nationella prov i främmande språk (NAFS)

1. Inledning

Denna rapport är en delredovisning inom ramen för en överenskommelse mellan Göteborgs universitet (Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, projektet Nationella prov i främmande språk/NAFS) och Skolverket att utveckla och konstruera nationella prov i engelska (Dnr 2.7.4-2017:1450). Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis betygssättning. De nationella proven kan också bidra till att stärka skolornas kvalitetsarbete genom analyser av provresultaten i relation till uppnådda kunskapskrav på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

Rapporten avser det nationella prov som gavs läsåret 2018/2019 för årskurs 6. Provet är obligatoriskt som stöd för betygssättning i grundskolan och utgår från kursplanens skrivningar. De olika delarna i provet, Delprov A: *Focus: Speaking*, Delprov B: *Focus: Reception (Reading/Listening)* och Delprov C: *Focus: Writing*, anknyter också till Europarådets ramverk för språkinlärning och språkbedömning, *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning* med dess rubriceringar reception, interaktion och produktion.

Rapporten utgår från data från provprojektet NAFS insamling av provresultat, resultat från den lärarenkät som de lärare som genomfört provet ombetts besvara, samt data från elev- och lärarenkäter i samband med utprovningarna av de uppgifter som ingick i det nationella provet i engelska för årskurs 6 läsåret 2018/2019. I skrivande stund har inte statistik från SCBs totalinsamling av provresultat publicerats, vilket innebär att dessa siffror inte ingår i det underlag provprojektet NAFS haft tillgång till inför den här rapporten.

2. Konstruktionsprocessen

Projektet Nationella prov i främmande språk arbetar med utveckling av de nationella proven i engelska, samt övriga bedömningsstödande material i engelska, tyska, franska och spanska, på uppdrag av Skolverket. Provmaterialen tas fram i nära samarbete med referensgrupper och bygger på ett antal grundläggande, forskningsbaserade principer. Arbetet kring proven i engelska, och i allt väsentligt också avseende betygssödjande bedömningsmaterial i engelska 7 och moderna språk, bedrivs i enlighet med ett ramverk för proven i engelska som följer Skolverkets systemramverk för nationella prov (2017).

På Skolverkets webb beskrivs detta enligt följande: ”Systemramverket syftar till att reglera verksamheten för Skolverket och de lärosäten som på Skolverkets uppdrag utvecklar nationella prov. Avsikten med ramverket är att säkerställa högsta möjliga kvalitet i de nationella proven, och högsta möjliga trovärdighet i användning och konsekvenser av resultat på nationella prov i förhållande till de syften som proven har. Den primära målgruppen för ramverket är Skolverket och de lärosäten som på Skolverkets uppdrag konstruerar nationella prov.”

Projektets medarbetare har till övervägande del en bakgrund som erfarna och legitimerade lärare i det aktuella språket/språken och flera är också engagerade i skolutveckling, lärarutbildning, forskning, nationella projekt kring lärande, undervisning och bedömning, samt i omfattande internationella nätverk.

I processen som följer en uppgift från konstruktion till publicering i prov deltar en stor grupp personer som granskar, prövar och bedömer. Olika typer av referensgrupper medverkar under olika skeden, förnyas successivt och har en bred sammansättning av lärare på aktuella och intilliggande nivåer, inklusive personer med specialpedagogisk kompetens, lärarutbildare, personer med målspråket som förstaspråk samt forskare från skilda discipliner.

Varje uppgift granskas också av hundratals elever, som medverkar i mindre, preliminära utprövningar samt i den storskaliga utprövning som föregår alla skarpa prov. I den senare deltar per uppgift cirka fyra hundra elever vid slumpvis valda skolor runt om i landet. I samband med utprövningar besvarar både eleverna och deras lärare enkäter om funktionalitet, som upplevd svårighetsgrad och nytta samt acceptans, avseende de utprövade uppgifterna. Dessa uppfattningar analyseras och beaktas vid provens sammansättning. Efter provets genomförande får samtliga lärare sedan besvara ytterligare en enkät och framföra åsikter om olika aspekter av provet.

Provets betygsgränser och bedömningsexempel tas fram i referensgrupper om ungefär femton aktiva lärare och provutvecklare. Dessa lämnar på basis av styrdokument och erfarenhet förslag på poänggränser samt nivårelaterade, autentiska elevtexter och par-samtal från de storskaliga utprövningarna. Förslagen diskuteras och analyseras vidare i relation till data från utprövningarna samt föreläggs slutligen Skolverket, som är den instans som fastställer såväl själva provet som dess poänggränser och kommenterade nivåexempel.

Utvecklingen av ett nationellt prov tar i regel cirka två år och utgår från analyser av styrdokument, relevant forskning samt beprövad erfarenhet inom området. Likaså finns ett antal kvalitetsparametrar med i utvecklingsarbetet, under hela processen från initial konstruktion till sammansättning av ett skarpt prov och analys av utfall. Dessa involverar främst följande:

- Innehåll, relevans och lämplighet i relation till läroplanen, kursplanen, forskning, aktuell målgrupp samt beprövad erfarenhet
- Svårighetsgrad (faktisk respektive upplevd) i relation till kursplanen, inklusive kunskapskraven
- Uppgifternas och provets mättekniska egenskaper, inklusive frågor om samstämmighet mellan bedömare
- Utprövande elevers och lärares synpunkter på uppgifterna
- Eventuella tematiska aspekter
- Aspekter av tid och tidsåtgång
- Genus-, ålders- och identitetsrelaterade aspekter

- Kultur- och livsstilsaspekter (såsom etniska, politiska, religiösa och sociala)
- Etiska och värdegrundsrelaterade aspekter
- Variation vad gäller innehåll och format
- Provdelnarnas inbördes relation, bl.a. vad gäller progression inom och mellan uppgifter
- Likheter och skillnader i relation till tidigare prov
- Reflektion av målspråksområdets bredd, såväl språkligt som kulturellt
- Signaleffekter/*Washback* för lärande och undervisning

De nationella proven i engelska är så kallade *proficiency tests*, vilket innebär att de avser pröva och indikera testtagarens allmänna språkfärdighet i ljuset av mål och kunskapskrav, oavsett när, hur och var hen har tillägnat sig denna. Som redovisas mer ingående i det följande är de uppdelade i tre delprov, varav ett med två delar. De olika delproven har mycket likartad uppbyggnad mellan år, för att möjliggöra likvärdighet och stabilitet över tid.

Elevernas förmåga prövas i viss mån i integrerade former och svarsformaten har bred variation för att så många elever som möjligt ska få visa vad de kan på ett sätt som passar den egna profilen. Formaten varierar från aktiv språkanvändning av performanskaraktär (jfr. *performance-based assessment*), genom produktion och interaktion i tal och skrift i två delprov, till en blandning av *constructed response* (eleverna svarar genom att producera svar på engelska) eller *selected response* (eleverna väljer korrekt svarsalternativ, antingen bland ett antal svarsalternativ eller genom att matcha t.ex. en text med en rubrik). Balansen i delprovet som avser pröva reception brukar vara cirka 50 procent vardera av dessa båda övergripande svarsformat, för att eleverna ska få visa sina kunskaper på olika sätt.

Eftersom proven omfattas av sekretess, kan inga konkreta exempel eller kommentarer kring de olika delarna av årets prov ges i detta forum. För ytterligare information om prov och bedömning i språk hänvisas till projektets publikationssida samt de [exempel på provuppgifter](#) som ges på projektets webbplats. Utfallet av proven rapporteras av [Skolverket](#) och finns också beskrivet och diskuterat i diverse texter och presentationer av NAFS-projektets medarbetare; dessa texter nås via [projektets publikationssida](#).

3. Provets sammansättning

Sammansättningen av provet har skett i enlighet med de kvalitetsparametrar och processer som finns beskrivna i föregående del av rapporten och som beaktas från initial konstruktion, minituprövningar och storskaliga utprövningar till sammansättning av ett skarpt prov.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Årets delprov i muntlig produktion och interaktion gav eleverna tillfälle att samtala kring vardagliga ämnen och bestod av en *warm-up*, där eleverna fick berätta för varandra utifrån två av fyra samtalsförslag om välbekanta ämnen. Denna del fokuserade främst förmågan till muntlig produktion. Därefter följde två delar med ett gemensamt övergripande tema. Den första delen syftade till att ge eleverna möjlighet att interagera och ställa frågor till varandra och i den andra delen att både presentera ett kort innehåll och utbyta åsikter om givna ämnen. På så vis fokuserades både muntlig produktion och interaktion. Denna uppgift var en återanvändning av den muntliga uppgiften från provet läsåret 2016/2017.

Till stöd för lärarnas bedömning av elevprestationerna gavs fyra kommenterade, autentiska elevsamtal, så kallade *benchmarks*, på olika nivåer. Dessa tas fram vid storskaliga utprovningar och väljs ut i referensgrupper, som tidigare nämnts.

Delprov B: reception

Delprov B 1: läsförståelse

Läsförståelsedelen i årets prov bestod av tre uppgifter som på olika sätt gav eleverna möjlighet att visa sin förmåga att läsa och förstå engelska texter av skilda slag. Delprovet inleddes med ett antal korta dialoger där ett ord saknades. Eleverna svarade genom att producera svaret på engelska så att det passar in i sammanhanget. Utöver förståelse prövas förråd av ord och fraser samt formell säkerhet. Dialogerna innehöll vardagligt språk med inslag av fasta språkliga uttryck.

Inspiration till textunderlagen i den andra uppgiften var hämtat från en brittisk webbplats med nyheter för barn och unga. Utifrån ett antal korta beskrivningar skulle eleverna para ihop respektive beskrivning med ett antal olika nyheter (*matching*).

Den tredje uppgiften var en längre, delvis autentisk, sammanhängande berättande text, som var uppdelad i tre delar. I denna uppgift var frågorna av blandat format med både flervalsfrågor och öppna frågor där eleverna formulerade egna svar. Denna typ av läsförståelse avser att pröva elevernas förmåga att läsa för att förstå detaljer (*reading the lines*) men också förmågan att förstå helhet och sammanhang på ett djupare plan (*reading between the lines*).

Delprov B 2: hörförståelse

Hörförståelsedelen i årets prov bestod av två uppgifter som på varierande sätt prövade elevernas förmåga att lyssna och förstå olika typer av talad engelska. Delprovet inleddes med ett antal korta dialoger som eleverna fick höra en gång. Inför uppspelningen fick eleverna en fråga och de ombads att lyssna och förstå helheten och sammanhanget i dialogen för att sedan välja rätt alternativ utifrån 20 möjliga (*matching*).

I den andra uppgiften lyssnade eleverna på ett radioprogram, delvis baserat på autentiskt material. Programmet var uppdelat i kortare avsnitt och inför varje avsnitt gavs eleverna möjlighet att läsa igenom frågorna som antingen besvarades med egna ord eller genom att välja ett av fyra svarsalternativ. Avslutningsvis fick eleverna höra hela programmet en gång till utan inlagda pauser. Vid bedömningen av uppgifter med öppna svar, där elever själva ska formulera sig på engelska, ligger fokus på elevernas förmåga att uppfatta det som efterfrågas och formulera det på ett begripligt sätt. Det är inte stavning eller språklig form som fokuseras här. Denna uppgift var en återanvändning från provet läsåret 2015/2016.

Sammanfattningsvis kan noteras att balansen mellan *constructed* och *selected response* totalt i delprov B liknade tidigare år med ungefär hälften av poängen fördelade på respektive svarsformat. Avseende tematiska aspekter och målspråksområdets bredd, såväl språkligt som kulturellt, hade delprovet variation i innehåll med representation från såväl Storbritannien, Australien som Nordamerika.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

I delprov C var uppgiften att skriva en text om ett ämne av allmän karaktär till en given mottagare och i ett givet sammanhang. Det övergripande syftet var att ge eleverna möjlighet att visa förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i skrift enligt målen för skriftlig produktion och interaktion. Till stöd och inspiration för skrivandet innehöll uppgiften bilder och en instruktion. Dessutom fanns ett antal stödfrågor, som avsåg inbjuda till att uttrycka, utveckla och förklara ett innehåll och som innebar en viss innehållslig valmöjlighet inom givna ramar. Stödfrågorna kan också ses som en hjälp för elever att organisera sitt skrivande.

Till stöd för lärarnas bedömning av elevprestationerna gavs tio kommenterade, autentiska elevtexter, så kallade *benchmarks*, på olika nivåer. Underlaget tas fram vid storskaliga utprovningar och elevtexterna väljs ut i referensgrupper i samarbete med bland andra aktiva lärare, som tidigare beskrivits.

Ett aggregerat probetyg

Provbetyget sammanfattar de kunskaper som eleven har visat vid provtillfället och ska särskilt beaktas vid betygssättningen. Det sammantagna probetyget är i viss mån kompensatoriskt och tas fram genom en sammanvägningsmodell av resultaten på samtliga delprov, vilken ger de olika delproven samma vikt. Samtliga delprov bedöms mot den sexgradiga skalan.

4. Insamling

Efter genomförandet av det nationella provet i engelska för årskurs 6 görs två insamlingar på landets skolor. Den ena insamlingen gäller rapportering av provresultat för samtliga elever som genomfört provet. Insamlingen görs av Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifterna lämnas in till SCB från huvudmännen eller direkt från skolenheterna. I skrivande stund har siffrorna från SCB inte publicerats.

Den andra insamlingen gäller ett urval av elevprestationer och resultat på uppgiftsnivå samt en lärarenkät om provets genomförande. Denna insamling görs av projektet NAFS, vid Göteborgs universitet. Uppgifterna lämnas dels in digitalt, dels genom att ansvariga lärare skickar in hela elevprestationer. Provinstitutionen har efter årets prov fått in nästan 800 resultatprofiler på delprovsnivå och drygt 300 hela provhäften för elever födda vissa datum, vilket medger kvalitativa och kvantitativa analyser av enskilda elevsvar och elevprestationer.

Provresultat med kommentarer

För det nationella provet i engelska för årskurs 6 läsåret 2018/2019 har ett sammanvägt probetyg skickats in till NAFS för 750 elever. I Tabell 1 nedan redovisas andelen elever som nått de olika betygsstegen och i Tabell 2 betygsfördelningen på de olika delproven. För att få ett probetyg måste alla delprov vara genomförda. Andelen elever som uppnått kraven för provet i engelska och fått lägst probetyget E var 92 procent, vilket är något lägre jämfört med 2017/2018 års prov.

Tabell 1 – Provbetyg Engelska årskurs 6: Antal elever från inskicket till NAFS med provbetyg totalt och uppdelat på flickor och pojkar samt fördelat på betygssteg F–A

Antal elever med provbetyg		Betygsfördelning (%)					
		F	E	D	C	B	A
Totalt	750	8,0	11,1	16,1	22,5	21,5	20,8
Flickor	366	8,7	12,0	16,7	23,8	18,3	20,5
Pojkar	384	7,3	10,2	15,6	21,4	24,5	21,1

Tabell 2 – Delprovresultat Engelska årskurs 6: Resultatfördelning på delprovsnivå

Resultatfördelning (%)						
Delprov	F	E	D	C	B	A
A	7,5	19,8	14,5	22,3	14,4	21,4
B	9,6	12,9	11,6	24,5	18,1	23,2
C	9,1	15,6	16,6	21,3	18,0	20,0

I tabellerna ovan kan man sammantaget utläsa att många elever är mycket duktiga i engelska i förhållande till gällande kunskapskrav för årskurs 6, då nästan två tredjedelar av eleverna uppnår som lägst provbetyget C. 92 procent har uppnått kraven för muntlig produktion och interaktion i engelska och får som lägst betyget E. 91 procent har uppnått kraven för skriftlig produktion och interaktion och 90 procent har uppnått kraven för reception i delprov B (läsa och lyssna). Vid en jämförelse mellan de tre delproven kan det konstateras att flest elever (drygt 40 procent) får de högsta resultaten, A och B, på delprov B. Vad gäller skillnad mellan pojkar och flickor så kan man utläsa att fler pojkar uppnår provbetyg A och B än flickor.

NAFS-projektets insamling av resultat från läsåret 2018/2019 visar att uppgifterna i delprov B överlag har fungerat som förväntat, till och med något bättre i jämförelse med de resultat utprövningarna av uppgifterna indikerade. Som tidigare nämnts hade flest elever resultatet A i delprov B, men det var även detta delprov som störst antal elever inte klarade, då nästan 10 procent fick delprovresultatet F. Resultatet på ankaruppgiften, den andra hörförståelseuppgiften, är i princip detsamma som när denna uppgift användes första gången, läsåret 2015/2016. Övriga delar visar som väntat att svenska elever är väldigt duktiga i engelska, men anledningen till att man kan skönja en ökning i skillnaden mellan utprövningsresultat och resultaten från proven behöver analyseras vidare.

Enkätresultat med kommentarer

Alla uppgifter som ingår i ett nationellt prov i engelska har granskats och kommenterats i olika led innan de används i prov. Dels får elever och lärare möjlighet att ge sina åsikter om olika uppgifter i samband med mindre utprövningar under konstruktionsprocessen, dels besvarar både elever och lärare enkäter om uppgifterna i samband med den storskaliga utprövning som alla provuppgifter som ingår i ett nationellt prov i engelska genomgår. Dessutom granskas uppgifterna innehållsmässigt och språkligt i de referensgrupper som tar del av materialet på vägen fram till det färdiga provet. Synpunkter på materialet tas till vara i processens olika steg.

Elevenkäter från utprovningar

I den storskaliga utprovningen av uppgifter avseende läs- och hörförståelse samt skriftlig produktion och interaktion ombeds eleverna besvara en enkät med ett antal påståenden om uppgiften är rolig/tråkig, lätt/svår, ett bra prov/ett dåligt prov och om de anser sig ha klarat uppgiften bra/mindre bra. Eleverna besvarar enkäten genom att markera sina svar på en femgradig Likert-skala. Den muntliga uppgiften prövas ut i mindre omfattning och eleverna ges här en annan typ av enkät. I den får de möjlighet att uttala sig om svårighetsgraden i de tre olika delarna av uppgiften (*warm-up*, *Part 1* och *Part 2*), samt delge vad de tycker om instruktionerna. Eleverna ges också möjlighet att kommentera uppgifterna med egna ord på engelska eller svenska. Dessa elevenkäter, ofta refererade till som *test-taker feedback*, används dels som underlag för provutveckling, dels som underlag vid urval av uppgifter och sammansättning av hela prov.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Uppgiften, vilken är en återanvändning från provet 2016/2017, togs väl emot av eleverna. Förutom någon enstaka elev tyckte alla att samtalsförslagen i *warm-up* var lätta eller ganska lätta att prata om och nästan alla ansåg att denna del var rolig eller ganska rolig. Allra bäst tyckte eleverna om *Part 1*, där de flesta markerade att ämnena var lätta och roliga att samtala om. Även *Part 2* fick övervägande positiva omdömen och endast ett fåtal elever upplevde att det var svårt/tråkigt att samtala om ämnena.

Delprov B: reception

Uppgifterna har tagits emot väl av eleverna. Många valde de tre mest positiva alternativen på Likert-skalan för de olika läsförståelseuppgifterna angående hur bra uppgiften var och hur väl de presterade. Eleverna tyckte att den första läsförståelseuppgiften var allra bäst och upplevde också den som både lättast och roligast. Utprovningssiffrorna visade dock att denna del, med endast en liten marginal i förhållande till del tre, de facto var svårast.

Generellt upplever eleverna hörförståelse som svårare än läsförståelse, vilket syns i *test-taker feedback*, där siffrorna för hörförståelseuppgifterna är något lägre jämfört med siffrorna för läsförståelseuppgifterna i detta prov. Utprovningsdata visar att eleverna tyckte något bättre om den korta hörförståelsen som de endast fick lyssna på en gång. De ansåg att den var lättare, att den var en bra provuppgift och upplevde att de klarade den bra.

Resultatinsamlingen efter provet visar att den andra uppgiften i delprov B 1, läsförståelse, precis som utprovningarna indikerat, var den lättaste uppgiften. Resultaten på de båda hörförståelseuppgifterna i delprov B 2 visar att eleverna klarade den andra uppgiften bäst, precis som utprovningarna visade. Valet att placera uppgifterna i denna ordning grundar sig på elevenkäterna vid utprovningarna. Variationen i svårighetsgrad inom uppgifterna är genomgående god. Varje uppgift inleds med någon eller några något enklare frågor för att därefter bli svårare. Detta är önskvärt för elevernas motivation.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

Uppgiften togs emot mycket väl av eleverna i utprovningen. De flesta tyckte att uppgiften var rolig och att det var ett bra prov. Så här uttryckte sig några av eleverna:

I loved this test. It was a little bit difficult at the end when i didn't have anything left to write about but it was great.

I'm not soo god on english but that was fun anyway. I like too write on english

Det var ett roligt men ändå bra täst

Lärarröster från utprövningar och arbete i referensgrupper

Lärare ombeds i den storskaliga utprövningen att besvara en enkät med ett antal frågor om uppgifterna, bland annat om uppgiftens svårighetsgrad för den egna elevgruppen samt i relation till kursplanen. Lärarna får också möjlighet att ge en allmän uppfattning om uppgiften. Samtliga uppgifter som ingår i det nationella provet läsåret 2018/2019 togs emot positivt vid respektive utprövningstillfälle och en majoritet av lärarna ansåg att uppgifternas svårighetsgrad var lagom i relation till kursplanen i engelska för årskurs 6.

Lärarenkät efter provets genomförande

Efter provets genomförande inkom 501 lärarenkäter. Eftersom urvalet även är själv-selekerat bör resultaten tolkas med försiktighet. Nedan följer en sammanfattning av resultaten inhämtad från dessa lärarenkäter. Samtliga frågor med bundet format i lärarenkäten för engelska årskurs 6 läsåret 2018/2019 finns sammanställda på [projektets webbplats](#).

I lärarenkäten finns ett antal frågor om provet som helhet och sådana som gäller för de olika delproven var för sig. Utöver dessa får lärarna i enkäten även möjlighet att fritt kommentera och lämna synpunkter i öppna kommentarsfält. Nedanstående två diagram beskriver hur provet som helhet har tagits emot av de 501 lärare som har besvarat enkäten. Lärarna ombads svara på i vilken utsträckning följande två påståenden angående provet som helhet överensstämde med deras uppfattning.

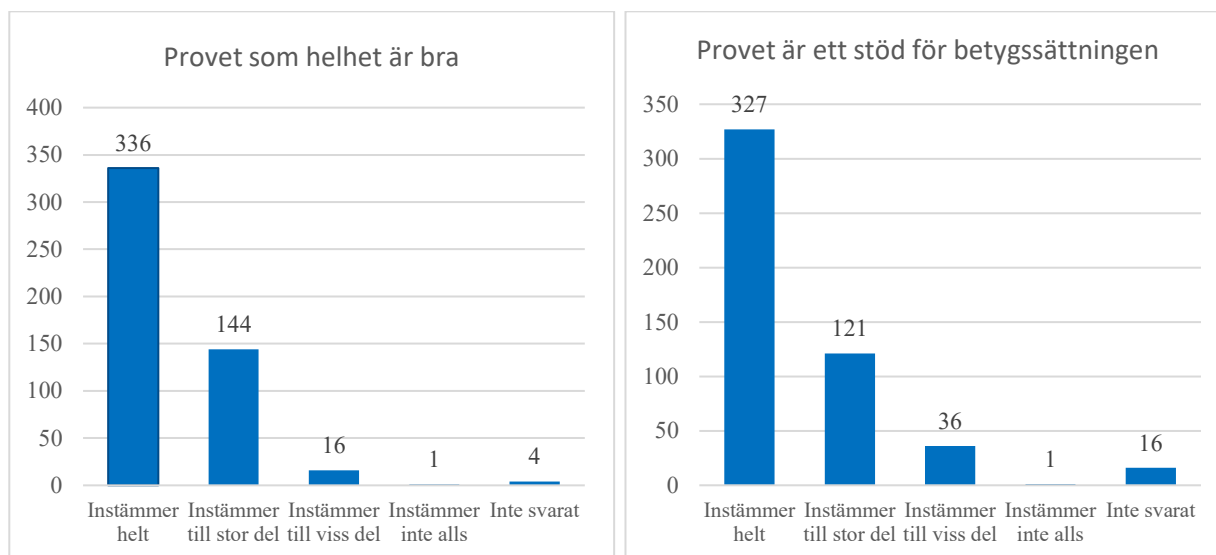

Diagram 1 och 2 – Provet som helhet

Som framgår av ovanstående två diagram är de allra flesta av de medverkande lärarna positiva till 2018/2019 års nationella prov som helhet och anser att det är ett stöd för betygssättningen.

Även övriga svar som inkommit i årets lärarenkäter pekar på att lärarna är mycket nöjda med provet som helhet och de olika delproven. 90 procent av lärarna instämmer helt eller till stor del med att bedömningsanvisningarna har varit ett bra stöd i bedömningen av elevernas prestationer i provet och hela 97 procent instämmer med att de fått tillräckligt med information för genomförandet av provets olika delar i häftena *Lärarinformation 1* och *2*. Vidare anger 97 procent att ämnesprovet som helhet i mycket stor eller ganska stor utsträckning ger resultat som stämmer överens med de egna bedömningarna av elevernas kunskaper.

Avseende de olika delproven anser mellan 96 och 100 procent av lärarna att de olika uppgifterna var lämpliga eller mycket lämpliga i relation till kursplanen. Nästan alla lärare, 99–100 procent, markerar att de olika delproven, helt eller till viss del, ger möjlighet för eleverna att visa sin förmåga inom respektive färdighet, muntlig och skriftlig produktion och interaktion samt förmågan att läsa, lyssna och förstå.

När det gäller bedömningsanvisningarna till delprov A och C anger 88–90 procent av lärarna, att de ger tämligen gott eller mycket gott stöd och i princip alla lärare, 99,8 procent, anser att bedömningsanvisningarna till delprov B fungerar bra.

I enkäten fanns även möjlighet att lämna synpunkter på provet som helhet, vilket 151 lärare valde att göra. En dryg fjärdedel av de lärare som skrivit öppna kommentarer i detta svarsfält uttrycker att de är positivt inställda till provet som helhet. Det som lyfts är att provresultaten i många fall bekräftar lärarnas egen bedömning, att det var intressant för eleverna samt att de medföljande bedömningsanvisningarna är ett stort stöd.

Ett bra nationellt prov på lagom nivå. Bra texter, bra lyssningsuppgifter. Relevanta frågor. Även svagare elever kunde genomföra provet med viss tillfredsställelse och en känsla av att ha gjort sitt bästa och att ha lyckats. Som specialpedagog tycker jag det är extra bra!

Det är ett bra och tillförlitligt prov. Känns gediget.

Merparten av de lärare som uttrycker negativa åsikter om provet kommenterar att sammanvägningsmodellen inte har samma bakomliggande principer som terminsbetyget och att avrundningen bidrar till att elevernas provbetyg i regel blir högre än terminsbetyget. I ett flertal kommentarer framkommer att man dock inte har noterat att betyget F på två delprov gör att en elev inte kan få annat än F som sammanvägt provbetyg. Flera lärare anser att kravnivåerna är lågt satta.

Bra att ni ändrat på formuläret för sammanställning av elevresultat. Det är mycket tydligare nu hur ni tänker kring F och bra att man inte avrundar poängen längre. Bra också att sammanvägningspoängen inte gäller om man har F som delprovsresultat på två delprov.

Den sammanvägda bedömningen stämmer inte överens med vad kunskapskraven och betygsbedömningen i ämnet. Jag tycker inte det är bra att elever kan få F på den skriftliga delen men ändå få E i provbetyg. Det blir svårt för elever och föräldrar att förstå.

Ett antal lärare efterfrågar ett engelskt manus för instruktioner för att det som sägs till elever ska bli likvärdigt, ytterligare några önskar matriser och hänvisar till upplägget för proven i svenska och matematik.

Anser även att instruktionerna som ska ges till eleven (det gröna häftet) bör vara skrivna i häftet på engelska för att detta ska bli lika. Vi engelskalärare som undervisar i flera klasser behöver låta andra lärare genomföra själva proven och måste då översätta instruktionerna till dessa lärare för att säkerställa att det blir lika. Onödigt arbete!

Jag tycker proven som helhet är bra, men bedömningen är inte tillräckligt i del A och C. Där saknas matriser för att vi som lärarkår ska kunna göra så likvärdig bedömning som möjligt. Jag förstår inte varför inte det går att göra i engelska när det går i svenskan. Det hade sparat mycket tid, funderingar och vånda, för vi vill ju göra rätt!

Övriga öppna kommentarer tar upp sådant som specifikt handlar om varje delprov och dessa presenteras nedan.

Delprov A: muntlig produktion och interaktion

Så gott som alla lärare, 99 procent, anser att uppgiften i delprov A är lämplig eller mycket lämplig i relation till kursplanen, och alla upplever att delprovet ger eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i tal. Uppgiftens svårighetsgrad upplevs av majoriteten (94 procent) av lärarna som lagom och i princip alla tycker att uppgiften fungerade bra eller ganska bra. Sex av tio lärare spelar in elevsamtalen. Någon enstaka lärare tycker att bedömningen av de inspelade elevprestationerna för de lägre betygsstegen är för sträng, liksom för betygssteget A. De allra flesta, mellan 87 och 94 procent, anser att bedömningen är rimlig för de olika betygsstegen. Mellan 5 och 12 procent anser att bedömningen är för mild, i synnerhet avseende elevprestationerna på betygssteg E. En jämförelse med lärarenkäterna från 2016/2017 då provdelen gick första gången visar att något fler lärare då ansåg bedömningen av betygsstegen A och B vara för mild jämfört med 2018/2019.

78 av de 501 lärarna har valt att framföra ytterligare synpunkter i det öppna svarsfältet för delprov A. De flesta lärare är positiva till delprovet, och många resonerar om hur bedömningen går till/bör gå till.

Provet var mycket elevenpassat och eleverna tyckte att det var mycket roligt att genomföra det eftersom alla kände att de kunde något utifrån sin egen nivå.

Vi var flera pedagoger som samedömde under genomförandet vilket var bra och vi anser att underlaget för nedtecknande var ett bra stöd.

Vi önskar att det i Skolverkets anvisningar står att man måste vara fler lärare som bedömer den muntliga delen. Det ska inte bygga på hur man kan organisera det på varje enhet..

Några lärare är mer kritiska. De vanligaste åsikterna rör att elever blir nervösa under provtillfället och provets placering i tid. Även tankar om uppgiftsformuleringar förs fram.

Det vore bra om det fanns några diskussionsuppgifter som är lite lättare. Ibland har eleverna svårt att förstå vad som menas med det som står på korten och då provas mer läsförståelse än förmågan att samtala.

Jag tycker att man borde genomföra alla prov samtidigt för deras muntliga förmåga förbättrades i slutet av terminen. Det skulle vara bra om alla delarna genomfördes i slutet på maj månad.

Bra att de ligger på hösten.

Delprov B: reception

I enkäten fick lärarna möjlighet att svara på frågor om de totalt fem olika uppgifterna som ingick i delprov B. De flesta, 90 procent, anser att delprov B 1 ger ett tillförlitligt mått på elevernas förmåga att förstå och tolka innehållet i olika slags texter på engelska. För delprov B 2 är det färre, 80 procent.

De tre uppgifterna som avsåg läsförståelse upplevs som mycket lämpliga eller lämpliga i relation till kursplanen av majoriteten av lärarna, mellan 98 och 99 procent. Den längre lästexten upplevs av de allra flesta, 88 procent, ha lagom svårighetsgrad i relation till kursplanen. Nio procent av lärarna tycker att uppgiften är svår. Lärarna är även positivt inställda till de andra två läsförståelseuppgifterna. Den andra uppgiften, med formatet *matching*, upplevs som lagom svår av 91 procent medan 6 procent av lärarna tycker att den är svår. Den första uppgiften, med formatet korta dialoger där ett ord saknas, anses av 90 procent av lärarna ha lagom svårighetsgrad. Fem procent anser den vara lätt i relation till kursplanen samtidigt som lika många anser den vara svår i relation till kursplanen.

De två uppgifterna i hörförståelse anses som mycket lämpliga eller lämpliga i relation till kursplanen av 96–99 procent av lärarna. Den första uppgiften med korta dialoger har bara en uppspelning och upplevs som svårare än den andra uppgiften, men de allra flesta, mellan 80 och 86 procent, tycker att svårighetsgraden är lagom i relation till kursplanen.

Beträffande delprovets poänggränser anser 97 procent av lärarna att de är rimliga eller till viss del rimliga. Av de lärare som föreslår andra betygsgränser önskar de flesta en annan gräns för betyget E. Det finns 47 förslag med ett spann mellan 7 och 50 poäng. Nästan hälften av de lärare som angett annan gräns har valt 40 poäng. Detta bör relateras till årets gräns för E på 30 poäng, som innebar att nästan 10 procent av eleverna inte uppnådde ett godkänt resultat.

103 av de 501 enkäterna innehåller öppna kommentarer kring delprov B. Det finns en stor variation bland åsikterna om uppgifterna. Några av de vanligaste handlar om bedömning, kravnivåer, omfattning och genomförande.

Bra när det är variation på uppgifterna dvs en blandning, att ibland sätta kryss, skriva ett fåtal ord osv.

Delprov B2a är upplever jag ska "lura" eleverna. Det finns inga övningsprov för att träna denna sorts hörövning. De borde fått höra delen två gånger.

Det blir svårt för de svaga eleverna att samla poäng på alla texter då det blir väldigt mycket text att ta sig igenom för en som har svårt för språket.

För lång tid på B2b, testar mer elevernas koncentration än deras engelsk-kunskaper.

Jag tycker att E-gränsen för delprov är för hög beroende på att elever som har svårt att arbeta med så lång text/under så lång tid tenderar att hoppa över vissa frågor; med en något lägre gräns skulle man "fånga in" dem som

egentligen har förmåga att klara kraven, men som behöver anpassning för att göra det i denna form (långa uppgifter, lång tid).

Jag tycker att kraven är för låga för att bli godkänd i förståelse-delen då det inte krävs mycket för att bli godkänd. Har man elever som inte är med på lektioner, struntar i läxor och inlämningar men sitter mycket och spelar dator/tv-spel på engelska klarar dom sig ändå på nationella provet. Jag tycker att man borde höja lägstanivån på B-delen.

Jag tyckte att provet var väl utformat och framförallt hörförståelsen var mycket utslagsgivande.

Lätträttat i år.

Upptäckte hur viktigt det var att eleverna lyssnade färdigt innan de svarade. Talade om det innan vi påbörjade delprovet men om jag gör det igen, skulle jag trycka ändå mer på just det.

Delprov C: skriftlig produktion och interaktion

Analysen av enkäterna visar att 99 procent av lärarna anser att uppgiften i delprov C är lämplig eller mycket lämplig i relation till kursplanen. De flesta, 93 procent, anser att uppgiften ger eleverna möjlighet att visa sin förmåga att formulera sig och kommunicera på engelska i skrift. Uppgiften anses vara lagom i svårighetsgrad i relation till kursplanen av 92 procent av lärarna medan 7 procent tycker den är lätt. Någon lärare tycker att bedömningen av de skriftliga elevprestationerna på de lägre betygsstegen är för sträng, medan ingen lärare markerar att bedömningen för de högre betygsstegen är för sträng. En övervägande del av lärarna, mellan 70 och 86 procent, anser att bedömningen av elevtexterna är rimlig för de olika betygsstegen. Mellan 14 och 28 procent anser att bedömningen är för mild, i synnerhet avseende elevprestationerna på betygsstegen E och A.

Det finns 104 enkäter med öppna kommentarer om delprov C. Av de lärare som kommenterar ämnet är de flesta positivt inställda. Övervägande delen av kommentarerna behandlar bedömningen av elevtexterna, men också om aidentifiering, tiden och ämnet. Ett önskemål som förekommer är fler elevexempel på samtliga betygssteg.

Det är bra att det är ämnen som det är lätt för eleverna att skriva om. De behöver inte känna stress över vad de ska skriva om. Det är också bra att få se hur ni bedömt exempeltexterna då skrivningarna i läroplanen känns luddiga och inte är till mycket hjälp. I flera fall bedömer ni texterna ett betygssteg högre än vad jag och mina kolleger skulle göra om vi inte hade stöd från era bedömningar. Det känns viktigt att våra elever inte ska bedömas hårdare än elever på andra skolor.

Det är lite tid för eleverna. De är vana vid att ha längre tid på sig och att hinna förbereda sitt skrivande med tex en tankekarta.

Ett bra prov – många klarade uppgiften utan problem – bra att utgå från sig själv – bra uppgift/tema – inget komplicerat utan ngt som alla kan komma igång med.

E-nivån är väldigt låg.

5. Avslutning

Avslutningsvis kan konstateras att 2018/2019 års nationella prov i engelska för årskurs 6 har tagits emot väl av lärare runt om i landet. Lärarna ansåg att uppgifterna i de olika delproven var lämpliga eller mycket lämpliga i relation till kursplanen och provets syften samt att svårighetsgraden var lagom för årskursen. Merparten ansåg också att resultaten på provet stämde överens med deras egna bedömningar av enskilda elevers kunskaper. Resultaten på provet liknar tidigare års resultat vad gäller utfall och betygsfördelning. Många elever i årskurs 6 är duktiga i engelska i förhållande till gällande kunskapskrav.

En viktig förutsättning för att de nationella proven i engelska även i framtiden ska fungera väl är skolornas deltagande i utprövningar samt det goda samarbete som provinstitutionen har med lärare och elever. Vi ser fram emot att fortsätta detta samarbete under kommande år, särskilt med tanke på de omfattande utprövningar som behöver göras i samband med införandet av digitaliseringen av de nationella proven.